

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VII. ker., Károly-körút 9. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legzélszerűben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak

a regénymelléklettel együtt:
Egész évre **12 korona** Félévre **6 korona.**
Negyedévre **3 korona.**

Régen volt ...

Regény egy kötetben.

Írta: **Beniczkyné Bajza Lenke.**

(6. közl emény.)

Az orvos szóltanul, mélézva hajlá
le fejét, arezán szomorúság volt kifejezve
s rövid hallgatás után mondá:

— Nem kedvetlenül, grófnő,
ez a kitétel nem illik arra, amit
érzek, sőt hálás vagyok a nagy, túl-
ságos elismerésért, de el nem mond-
ható okok miatt, nem fogadhatom azt
ugy, mint talán helyzetemben más
tenné, mert bár egyszerű, szegény szü-
lőknek a gyermeke vagyok, de meg-
foghatatlan büszke természettel szület-
tem s ezt nem bírom legyőzni, elfojtani,
mi lehet, hogy földi pályámon szeren-
csétlenségemet okozza.

— Ellenkezőleg, a nemes büszke-
ség szép, dicséretreméltó, azonban nem
szabad annak tulságba menni, mint
most történik!

— Tulságba nem, de az önérzet
nem tud megalkudni a körülményekkej
s ebben a helyzetben vagyok én jelenleg.
Margit megállt és beszédes szemek
teljes varázsával tekintett társára, ki ön-
kértelen lesüté szemeit e pillantás előtt.

A spanyol király és anyja.

— Akar valamit a kedvemért tenni? — kérdé nyájas, meleg hangon.

— Parancsoljon életemmel! — szaladt ki a szó az ifju ajkain, de a következő perczben már megbánta.

— Ne ellenkezzék atyámmal. Látta, amit ön oly nagy dolognak lát, az az ő szemében csekélység s visszautasítása haragot, szomorúságot okozna neki. Mint tudja, ő gazdag ember, az én örökségem, egyetlen gyermek lévén, több, mint mire nekem valaha szükségem leend s annak egy parányi részéről van szó, mi alig jöhet számba s ön megmenté nekem legdrágább kincsemet, atyámat, összehasonlítható-e ez azzal, mit ő kegyednek adni kíván?

Hámory habozva tekintett reá.

— Látom, hogy szavaim hatással vannak önre, — folytatta örömtelt hangon Margit, — mert az igazságnak nemes érzésű embere nem tévesztheti el hatását, s én, mint atyám gyermeke, beszélek önhöz... Ne zárkózzék el kérésem elől. Itt nem ajándékról van szó, hanem igaz elismerésről mindkettőnk részéről s ezt nem lehet, nem szabad elutasítania.

A fiatal orvos le volt győzve e kedves, rábeszélő szavak által. Ajkához vonta a leány kezét s köny csillogott szemében, mit nem tudott elrejtteni, mialatt halk, elfogult hangon rebegette:

— Ez óhajtatást nincs erőm megtagadni, grófnő, s igyekszem úgy tekinteni e kegyet, mint ahogy az adva van. De viszont ígérje meg nekem, hogy ha bármikor távollétem alatt orvosra, sőt mint emberre szükségük leend, azt tudatják velem s én röpillni fogok, mert csak így róhatom le jóságukat, mit adja isten, hogy minél több alkalmam legyen meghálálni.

— Nem egészen osztom ezt az óhajtatást, — mondá, mosolyt erőltetve ajkaira a leány. Adja isten, hogy mint orvosra *ne legyen* szükségünk, — de a jövő kiszámíthatatlan, s ígérem, hogy ha mégis bekövetkeznék valami baleset atyám egészségében, ön azt pár óra alatt tudni fogja, bárhol legyen is.

— Köszönöm, grófnő, — viszonzá meghatva Hámory. — Azt nem kell mondanom, mily felejthetetlen lesz nekem mindig az az idő, melyet itt töltöttem s talán egyedüli boldogságát képezi életemnek.

Margit kérdőleg pillantott reá.

— Meglepnek szavai, — mondá őszinte csodálkozással. — Kegyed mondja ezt, ki a nagyváros zajához és multságaihoz van szokva?

— Zajához igen, de nem multságaihoz, mert esendben, tanulással töltöm ott napjaimat s nem vágyom szórakozás után.

— De ön már elvégezte tanulmányait s most megilletné a szórakozás.

— A szükségességekkel készen vagyok, — azonban tanulnunk addig kell, míg élünk, különösen az orvosi pályán.

— Igaz... — rebegette Margit. — És mikor szándékozik visszamenni a fővárosba?

— Itt holnap búcsúzom el s pár napig még szülőimnél maradok, kiknél ez alkalommal igen kevés időt töltöttem.

— És ettől mi fosztottuk meg.

— A véletlen, grófnő. De boldog voltam itt s ismétlem, felejthetetlen lesz az nekem örökre.

A séta közben egyszerre elborult az ég, komor szél emelkedett és teljesen eltűntek a fényes sugarak, melyeknek melegénél kis idő előtt a gróf még ablakánál sütkérezett.

— Ismét hó lesz, — mondá Margit, körülhordván szeméit a látóhatáron. — Télen nem lehet hinni a napnak, olykor csak megmutatja magát, hogy el ne felejtsük.

— És igaza van, mert amit nem látunk, azt elfelejtjük, — mondá az ifju.

— Saját tapasztalatából meríti ezt? — kérdé a leány enyelegve.

— A világ szokása szerint.

— És mégis ismételve állítja, hogy az ittlétet nem fogja feledni?

— Vannak egyén és egyén között különbségek s e tekintetben én azok közé tartozom, kik sohasem felednek.

— És olykor majd megmutatja magát nálunk, nemde?

— Hogy lássam a napot, melynek fényénél szabad volt sütkéreznem.

— És hogy ne feledje el... Szavánál fogom és számítva, hogy olykor fölkeres, — viszonzá tréfás hangon Margit, de volt valami érzékeny hangjában, ami átrezgett enyelgésén...

Ötödik fejezet.

Az utolsó nap azonban nem folyt le oly esendben a tölesei kastélyban, mint az eddigiek.

Dél felé vendégek érkeztek, a grófnak egy ifjúkori barátja, ki a vidéken lakott fiával. De hosszú ideig külföldön időzvéen, csak most hallottak Edelényi gróf betegségéről.

A vendégek Torday Illés gróf és fia Oszkár voltak, ez utóbbi csinos harminczéves ifju s már külsején is meglátszott, hogy az életet kocsin járta be, még pedig óvatosan kikerülve minden göröngyöt, mi elébe akadt.

Magas, szőke, előkelő külsővel birt s minden mozdulata elegáns jártasságra mutatott, ki a nagy és előkelő világban él s nincs gondja másra, mint kellemessé tenni életét.

Atyja meghaladta a hatvan évet, de tartása egyenes, majdnem merev, mi elárulá, hogy katona volt, sokáig hordta az egyenruhát s nem egészen jól érzi magát civilben.

Modorukhoz hasonló volt arcuk kifejezése is. Az idősebbé kemény komor, az ifjabbé vidám nyájas, mint ki sohasem volt még próbáltatásnak kitéve.

Mint mondtuk, régi barátság fűzte őket össze Edelényiekkel, mi azonban családi okokból egyidőre megszakadt. De később fölujtatták s Edelényi örömmel fogadta őket. — Margitra kevésbé látszott a kellemes hatás, de örült, hogy atyjának szórakozást szereznek a vendégek.

Mig a két öreg a háziur szobájában beszélgetve pipázott, Oszkár Margitot ment keresni a parkba, hova, mint mondták neki, sétálni ment s nemsokára össetalálkozott vele és az orvossal. Mindketten meglepetve szemlélték a feléjük közeledő idegen alakot.

Margit azonban már messziről megismerte őt, ki játszótársa volt egykor, de már évek óta nem látta s ki, miután üdvözlé őt, kérdőleg tekintett társára.

— Hámory orvos, Torday gróf, — mutatá be őket egymásnak a leány s a vendég könnyedén, bizonyos föl sem vevéssel bólintván meg fejét, Margithoz fordulva, mondá:

— Egész öröklét, hogy nem találkoztunk, grófnő, esodálom, ha megismer.

— Semmitsem változott, mióta nem láttam, — viszonzá az erőltetett nyájassággal, mert boszantotta az ifju Hámory iránt való föl sem vevő viselete.

— Tudja, hogy az utolsó éveket utazással töltém s a sok levegőváltás jót tesz az egészségnek. És kegyed hol és merre töltötte az időt?

Eközben a kastély felé fordultak, az orvos némán haladt mellettük.

— Fölváltva itthon és a fővárosban, — viszonzá Margit.

— Remélem, az idei telet is ott töltik?

— Nehezen. Atyámnak nincs kedve távozni hazulról s egyedül nem hagyom itthon, most a kiállt nagy betegség után.

— Hallottam, hogy veszélyben forgott.

— Itt van megmentője, — viszonzá hévvel a leány Hámoryra mutatván, mire a fiatal gróf felé fordult s hántó elismeréssel mondá:

— Valódi szerencse, hogy ily ügyes orvossal bírnunk a vidéken. — Hol lakik orvos úr?

— A fővárosban.

Torday meglepetve pillantott reá.

Ugy a felelet, mint a hang, melyen az ez egyetlen szót kiejté, csodálkozást gerjesztett nála s hideg udvariassággal mondá:

— Pardon, ugy tévedtem, de sohasem hallottam a fővárosi orvosok között említeni nevét s így azt hittem, a vidéken telepedett le.

Ekkor az épület bejárata előtt voltak, s a válasz elmaradt, mert Hámory kalapját megemelve, üdvözlé Margitot s a ház másik felére fordult, hol lakása volt, mialatt a két hátramaradott együtt haladt föl a lépcsőn.

— Az ön orvosa lehet ügyes, de igen kellemetlen modoru egyén, vagy nagyon el van bizakodva.

— Sem az egyik, sem a másik. — Ügyes, szerény, kellemes ember, de csak akkor, ha méltóan bánnak vele.

— És én nem tettem azt? — kérdé nevetve Oszkár gróf.

— Maga is érezheté, hogy fel sem vevő volt iránta.

— Ellenkezőleg, udvariasan köszöntém s mit kívánhat mást egy ismeretlen ember?

(Folytatása következik.)

Dal a szerelemről.

*Beszédes, pajkos szép leány volt,
Mosolygott szeme, ajaka . . .
Talán éppen ilyenek voltak
A tündérek is valaha?
Mindennap árt a zenedébe . . .
Amde sohasem — egyedül!
Ma is él ugyan! mért tagadnám?
— És nagyon szépen hegedül!!*

*Hallgatag, komoly szép fiu volt
A boldog szerelmes legény . . .
Lánykájáért dobogott szive —
És theologus volt szegény!
Mindennap járt a zenedéig
Margitjával a szép Mihály . . .
Ma is él ugyan! mért tagadnám?
És nagyon szépen prédikál!*

*. . . A zenedéhez sok, ragyogó
Híntó robogva vágatott,
Világ ragyog minden ablakból:
Fényes hangverseny lesz ma ott!
Gyülekeznek . . . S a szép Margitka
A függöny mögött csak nevet . . .
Szive nem ver gyorsabban most se,
— Hisz játszott már ő eleget!*

*Zúgó taps és virág hullása
Fogadja, amikor kilép.
Csak két szemet lát, s az a két szem
Megdobogtatja a szivét!
S hegedője nem ad jó hangot:
De ez nem történt meg soha?!
„A taps miatt“! . . . Mert ki hinné, hogy
Két ragyogó szem az — oka?! . . .*

*Karácsony második napjára
Négy haranggal esendítenek.
Buzgó imára, écnklésre
Jönnek, gyűlnek az emberek.
Mihály a zsoltárt olvasgatva
Ott ül a katedra előtt . . .
Az áhitat, emeli szárnyán —
Csak úgy, mint sokszor azelőtt!*

*Komoly . . . nyugodt a szive, lelke
Ahogy a katedrára lép . . .
Bátorító pillantásával
Fogadja szónokát a nép!
És elakad a — Miatyánkba: . . .
De ez nem történt meg soha?!
„Sokan ragyunk“! . . . Mert ki hinné, hogy
Két ragyogó szem az — oka?!*

Gyökössy Endre.

A Hardy-család pusztulása.

Viktória angol királynő elbeszélése.

Viktória angol királynő ifju korában több elbeszélést írt, amelyek a királynő áldott jólelkőségét bizonyítják. Ezek közül bemutatjuk az alábbi megható kis elbeszélést, amelyet Viktória királynő tizenhárom

Vadászat az ebédre.

éves korában írt. Az elbeszélés címe: A Hardy-család pusztulása ezzel a mottóval.

Az én pajzsom az Isten, ki megszabadítja az igazszívű embereket. Zsoltárok 7. sz.

John Hardy favágó volt a Kent-grófság egyik kisebb falujában. Mikor meghalt, nyomorék özvegyet és két árvát hagyott hátra: a hatusztendős Tomot és a négyéves Mária-t. Míg az apa élt, Tom szépen eljárt az iskolába, Mary pedig otthon az anyját ápolta. A szegény asszony vak volt s kissé nehezen hallott. Mikor aztán az Isten, hogy próbára tegye a családot, magához vette a kenyérkeresőjét, akkor a kis Tom kimaradt

az iskolából s néhány penniéért segítségül szegődött egy másik favágóhoz. Szegény kis Tom! Hogy fáj a szive, mikor ott kellett hagynia az iskolát! Olyan jó dolga volt a jó pajtások között és úgy szeretett tanulni. De azért nem panaszkodott, hanem örült, hogy valamilyen módon megtudja keresni azt a kenyeret, amiből anyját és a kis hugát eltarthatja. Tom mikor búcsút mondott az irásnak és olvasásnak, így szólt Maryhoz:

— Kedves Mary, én majd minden este tanítalak írni, meg olvasni, hogy aztán te is megtanithass engemet, ha favágás közben elfelejteném.

A Hardy-családnál régi szokás volt, hogy a család feje minden este fölolvastott a Szentírásból meg a zsoltárból. Ezt a szerepet most Tom vette át, noha halálra fáradva jött haza a munkából. Az öreg anya áhitatosan hallgatta nap-nap után az ezerszer hallott igéket; a kis fiu pedig olyan nagy gyönyörűséggel, olyan hévvel olvasta azokat a részeket, amelyek különösen tetszettek neki, hogy anyja gyakorta mondogatta neki:

— Ezt én még sohasem hallottam! Apád nem olvasta ezt soha!

Pedig milyen sokszor hallotta! Csakhogy a fiu szebben, elevenebben olvasott. Mikor aztán az anyán erőt vett az álom, akkor Tom előszedte olvasókönyvét és irófüzetét és tanítgatta hugát. Tom egy napon Szent János jelenéseihez ért a Szentírásban. Az anyja észrevette a hangjáról, hogy ez nagyon tetszik neki és figyelt. — A fiu lágy hangon olvasta:

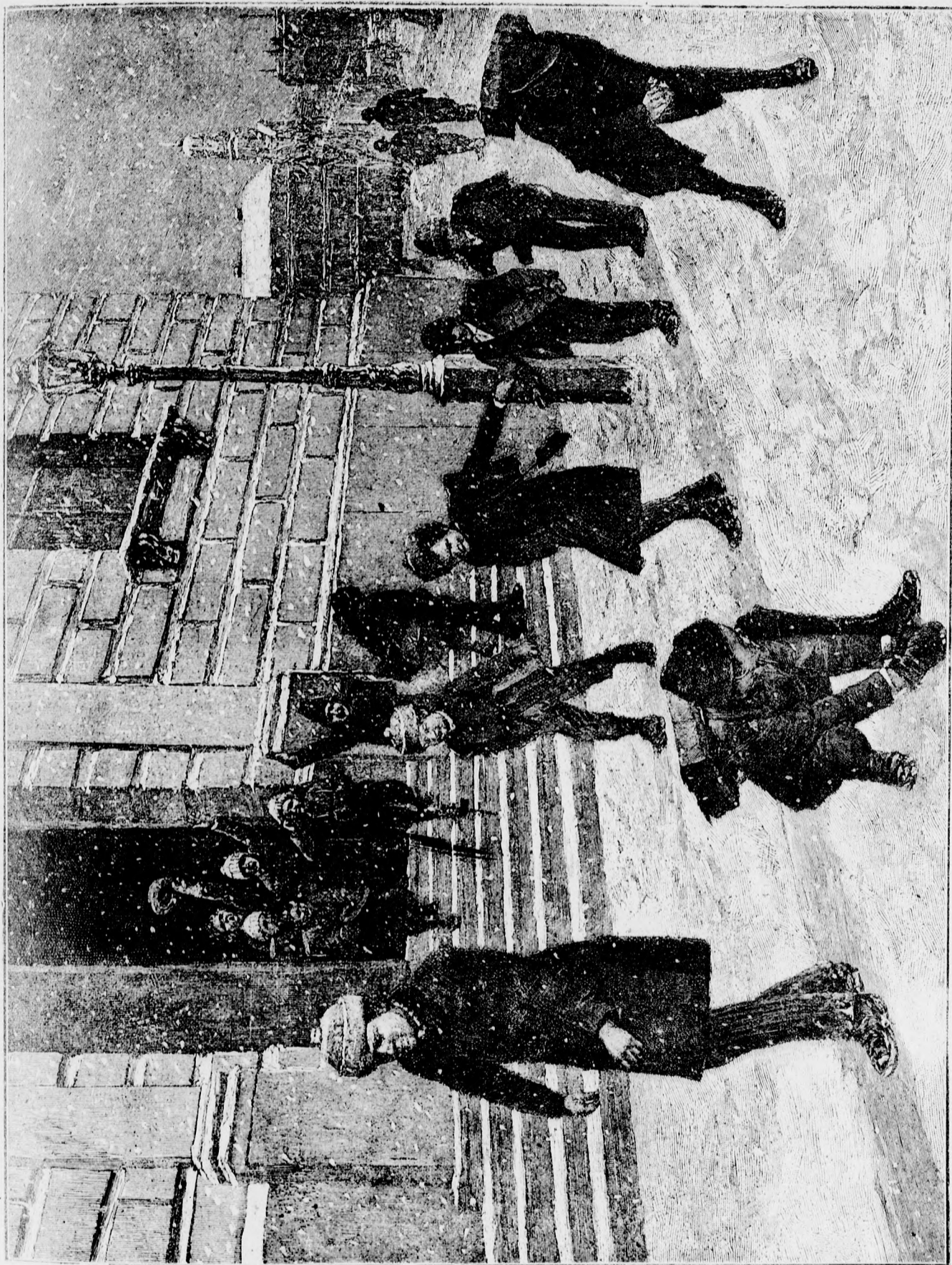
— Hátrafordulék azért, hogy látnám a szót, amely nekem szól vala; megfordulván pedig, láték hét aranygyertyatartót.

— Hogy mondtad, fiam?

— Hét aranygyertyatartót. — ismételte a fiu hangosabban. Azután folytatta: És a hét gyertyatartó között hasonlatosat az embernek fiához, aki öltözött vala bokáig való ruhába és ki övedzett vala az ő mellénél aranyövvel, az ő feje pedig és haja fehér vala, mint a fehér gyapju, vagy mint a hó és az ő szeme, mint a tűznek lángja. Az ő lába pedig hasonlatos vala az aranszinű rézhez s a szava olyan vala, mint a sok vizeknek zúgások...

— Mint sok vizeknek zugások, mondta utána az öreg asszony.

Tom e naptól fogva nemcsak a hugát tanította, hanem maga is szorgalmasan tanult. Egykori iskolapajtásai szereztek neki mindenféle könyvet, amiből sok mindent megtanult. Egy esztendő múlva többet tudott, mint volt tanítója. Mikor ezt a tiszteletes urnak elmondták, nem akarta elhinni. Hogyan tudhatna valamit az a szegény favágófiu? Mikor tanulhatna? Hanem azért magához hívatta és kérdezett tőle egyetmást. A tiszteletes urnak elállt szeme-szája mikor látta, hogy a fiu egy felelettel sem marad adós s hogy a Szentírást úgy ismeri, hogy maga a tiszteletes ur sem kü-

Mikor a hó esik.

lőmben. Tom azután mindennap eljárt a tiszteletes urhoz tanulni. A jó pap megtanította őt sok mindenre, hogy könnyű dolga legyen, ha bemegy a városba felsőbb iskolába, ahol papot nevelnek belőle. Nem vágott többet fát. A község megsegítette őket, adott nekik mindent, ami kellett nekik; szegény volt ugyan maga is, de a kis család olyan kevéssel beérte! Telt-múlt az idő. Egyszerre csak eljött az a nagy nap, amelyen Tomnak a városba kellett utazni. A tiszteletes ur megígérte, hogy nemcsak elkiséri, hanem néhány napig ott is marad nála, hogy a szükséges tanácsokkal ellássa. Az öreg, beteg árva keservesen sirt világtalan szemével, mikor a búcsú órája közeledett. Olyan régóta tudta már, hogy el kell válniok egymástól s most mégis olyan nehéz volt a szíve!

— Talán nem is látsz többé engemet, — mondta Tomnak.

— Csak bizzunk Istenben, jó anyám, — felelt Tom — ő megsegít minket is.

Mikor Tom elbúcsúzott jó anyjától és hugától, felült a tiszteletes ur mellé a kocsi. Sokáig integettek egymásnak, míg a kocsi el nem tűnt az utca kanyarulatánál. Tom sok levelet irt haza kétszeresen elárvult családjának. Egyszer aztán elmaradtak a levelek. Tom nagyon megbetegedett. Otthon nagyon aggódtak miatta, némelyek már holt hírért közölték. Ekkor már segédlelkész volt Tom abban a városban, ahol tanult. Megtakarított pénzezkéjét hazaküldte anyjának, hogy költözzék Maryvel ő hozzá. A kis család aztán újra összekerült, Tomnak nagyon felvitte Isten a dolgát és sokáig éltek boldogan.

Rózsabimbó...

*Ingó bimbó rózsabimbó
Leszakillak téged, —
Hogy élvezzem, hogy nézhessem
Illatod, szépséged.*

*Oh jó ember, hagyj engem el
Hisz halál az nekem, —
Nem érezed, nem élvezed
Akkor a szépségem.*

*Te szép nyíló kicsi bimbó,
Mért virulj te másnak?
Ha hagynálak, csak volnának
Kik leszakítnának.*

*Lásd keblemen vagy jó helyen,
Nyíljál, virulj nékem,
Illatodat, balzsamodat
Nekem add s légy ékem.*

*Rossz ember vagy, békét nem hagysz
Lásd, máris hervadok:
Illatadó rózsabimbó
Már többé nem vagyok.*

*Igazad van, elhervadtál
Már elhajíthatlak,
Majd szakítok szebben nyílot
És illatosabbat.*

Fehér Gyula.

ÉJBEN, VIHARBAN.*

Irtta: **Eötvös Károly.**

Két imádója volt a szép Körösréthy Emminek.

Azaz: volt bizony ott több is. A Körösréthy-ház ajtókilincsének sohase volt nyugta. Szép is volt, ifju is volt, árva is volt a lány; nem is őrizte más, csak egy tisztes, agg nagynéni, ő is özvegy volt és gyermektelen, a szép Emmire sok mindenféle szerencse leskelődött.

És ennél fogva sok imádó.

De igazi csak kettő. Az egyik volt Jákfalvy Sándor. Ez lett első férje. A másik volt Felbéczy Miklós. Ez lett második férje. Emmi egyaránt szerette mind a kettőt. Avagy talán egyaránt nem szerette.

Felbéczy Miklós szótalan, komor, hideglelkű férfiu volt. Sem őt senki nem szerette, sem ő senkit nem szeretett. Jákfalvy Sándornak éppen halálos ellensége lett attól a naptól fogva, amikor ő a szép Emmivel megesküdött.

Megfogadta, hogy Jákfalvy Sándoron vagy a szép Emmin, vagy mind a kettőn megboszulja magát.

Megtehetette.

Jákfalvy nem volt szigorúan számitó üzlet-ember, Emmi pedig kegyetlenül könnyelmű volt. Lóra és eselédre, ruhára, fürdőre és lakomára s efféle hiábavalóságok megszámlálhatatlan seregére ezeket költött évről-évre. Felbéczy Miklós másod-harmadkézből gondoskodott arról, hogy a szép asszonynak legyen pénze és hitele szakadatlan.

Nem tudta ezt a világ. Nem tudta ezt Jákfalvy. Nem tudta ezt talán maga a szép asszony sem.

Jákfalvy korán meghalt. Maradt utána egy igen szép s még fiatal özvegyasszony és egy tizenégyéves fiu, Jenő, a gyönyörű gyermek, ki Pesten volt éppen akkor az intézetben, és maradt utána tekintélyes vagyon rettenetes zilált állapotban.

Azt a vagyont okos embernek könnyen lehetett volna rendezni, könnyelmű asszonynak pedig hamarosan tönkre lehetett tenni.

Emmi pedig könnyelmű asszony volt.

Hanem Felbéczy Miklós okos ember volt.

A férj halála után várt egy évig. Megvárta azt az időt, amikor az élvezetvágyó szép asszony akadálytalanul akarja tüzes szeméit, piros ajkait és libegő hókeblét kitérni annak a szellőnek, mely szerellemnek illatát s kéjének melegét hordozza szárnyain.

A míg a gyászév telt: addig a szép özvegy visszavonultan élt. És addig volt pénze és hitele határtalan.

Amint a gyászév letelt: akkor a szép asszony kinyitatta falusi kastélyának termeit, uj és fényes butorokkal tölte meg azokat, uj kocsikat, uj lovakat és uj eselédet szerzett és újra megkezdé az életet. Megtette a szükséges látogatásokat és Győrből, a közeli városból naponkint fogadta a mulatni vágyó vendégek hódoló csapatát.

Azonban egy szép reggelen elfogyott a pénz s kiapadt a hitelnek forrása. A szép asszony ékszeréit és ezüstneműit kellett a városba zálogba küldeni, hogy legyen pénz lakomára.

Mert nagy lakoma készült. Az ünnepeit özvegy első nevenapja a gyászév után. Otthon volt a kis Jenő is. Szakasztott mása elhunyt édesapjának — így szól-

* Mutatványul közöljük nagynevű szerzőnek: „A két ördög vára” című elbeszéléskötetéből. (Révai Testvérek. — Ára füzve 4 korona.)

tak a hizelgők. — És ha így szóltak a hizelgők: szavuk igazság volt és nem hizelgés.

Sok vendég jött a vidékről köröskörül. Különösen a városból sokan jöttek. A kocsisorban, mely fölverte a jegenyesoros útnak porát, ott volt Felbéczy Miklós kocsija is. A nyitott kocsiiban maga ült Felbéczy.

A nyegyvenéves, komor férfiú első pillanatra nem költhetett kellemetlen hangulatot maga iránt. Magas, erőteljes alak azon a válvonalon, mely a vidám ifjú és a munkás férfiú korát különíti el egymástól. Ha azt mondanák róla: házasulandó fiatal ember; senkise csudálkoznék rajta. Ha azt mondanák róla: boldog férj és három gyermek apja; ezt is természetesnek találná mindenki.

A szép özvegy nem fogadta őt feltünően. Csak oly szívesen, csak annyi mosolylyal, mint a többit. Annyit mégis mondott, mikor kezét csókra nyújtá:

— Valahára! Isten tudja, mióta nem találkoztunk. Igen köszönöm, hogy nem felejtett el.

— Sohase felejtettem, el, — mormogá Felbéczy.

A kis Jenő a vendégsereg hullámai közt találkozott Felbéczyvel. Amint rátekintett: megrezzent és szeméit alig tudta róla levenni. De Felbéczy is ismételten végignézte a gyermeket.

A gyermek félrehívta anyját s azt mondá neki:

— Anyám, az a Felbéczy ur nagyon rossz ember, ne hívd meg többé hozzánk, félek tőle.

Az anya nagyot kaczagott s fiának fejéthaját felborzoló.

— Bohó, mit értesz te ahhoz.

A gyermek indulatosan toppantott egyik lábával, de aztán odament anyjához, átölelte derekát és azt mondá:

— Én tudom, hogy rossz ember, nekünk ellenségünk, látom a szemeiből.

— Édes fiam, ne beszélj ily ostobaságot, — szólt a szépözvegy s aztén bement vendégei közé.

— A gyermekek gyakran esztelenek, — mondá egy barátnőjének.

Néha azonban csodálatos ösztönük van.

Midőn a lakomának vége lett; Felbéczy odament a háziasszonyhoz s lassu hangon mondá neki:

— Asszonyom, ha a vendégek eltávoznak és ön kegyes lesz hozzám, igen fontos tárgyról óhajtanék önnel értekezni — bizalmasan.

— Igen szívesen.

A vendégek eltávoztak, a hosszú és unalmas búcsuzásnak vége szakadt s akkor a szép özvegy fölkereste Felbéczyt.

— Asszonyom, — szólt Felbéczy, — egykor nekem jogom volt ahhoz, hogy önt Emminek nevezem. Ezt a jogot szeretném újra megszerezni.

A nő mosolyogva dőlt hátra a támlásszékekben; valamely gyűrűvel játszadozott, mely ott csillogot kövérke hófehér ujján s azt felelé:

— Üljön le, édes Felbéczy, úgy látom, nagyon komoly dolgot akart velem közölni, de sehogyse tudom elgondolni: mit.

Felbéczy leült szemközt a nővel s két karját összefonta mellén.

— Azt óhajtom, — mondá, — hogy ön nőm legyen.

A nő tovább mosolygott.

— No ezzel ugyan, édes Felbéczy, magyarárn előállott. Igen köszönöm a megemlékezést, de ha ön olyan szíves a tizenöt-tizenhat év előtti dolgokra visszaemlékezni: jusson eszébe az is, hogy velem szemközt a hódítás hadjáratát a hódolat alakjában szokták meg is indítani, be is fejezni.

Felbéczy mereven nézte a szép asszony szeméit s a vonások ama bódító játékát, melyet a beszéd és a mosoly a szép arczon előidézett. De azért hideg, komoly hangon felelt:

— Akkor ön asszonyom tizenötéves volt és én huszonöt, most ön harminczegy éves és én negyvenegy, akkor volt időnk várni és most nincs.

— Reményleni azonban most is van időnk s azt hiszem, az első rohamra ennyi siker elég lesz.

A szép asszony csintalan mosolylyal fölkel s távozni készült. Felbéczy még nem mozdult helyéből, hanem elővette óráját s megnézte azt.

— Asszonyom, most hat óra van, a nap már rég fölkel s önnek már az álmatlanul töltött éj után nyugalomra van szüksége. De tíz perc nem különbség. Legyen kegyes még tíz perczig helyet foglalni.

A szép asszony leült. Felbéczy folytató:

— Én a reményt csak határozott ígérlet alakjában tudom élvezni. Egyedül ön az oka, ha én az ifjúkori ostobaságokból végkép kiábrándultam. Én önt nőül akarom venni és nőül fogom venni. Pedig rövid idő alatt. Ne nézzen olyan komolyan és olyan mereven rám, és igen kérem, ne legyen ideges. Unalmas és gyűlöletes dolgokat fogok önnek mondani, de azért meg kell önnek azokat hallgatni. Ön a tönkrejutás szélén áll. Igen, igen, egészen a szélén. Csak egy lépésre van szüksége és belebukik. Sőt még lépnie sem kell: elég, ha karom elereszti, melyben most még öntudatlanul megkapasztkodik. Én tudom, a mai lakoma költségei honnan kerültek. Ne piruljon el, többet is tudok. Ön ma még gondolkodik, holnap már elhatározta a férjhezmenetelt és holnapután még fényesebb háztartást törekszik berendezni, hogy fedezze az ingadozást és csalódásban tartsa a világot. De ez lehetetlen, meg fogja látni, hogy lehetetlen. És akkor majd meggyőződik arról is, hogy nekünk várni tovább nem szabad. Vagy az én nőm lesz ön minél előbb, vagy engem elutasít, de végleg és e pillanatban és akkor nem lesz neje senkinek, hanem lesz egy szegény özvegyasszony.

Felbéczy újra órájára tekintett.

— Még két perczünk van hátra. Ez éppen elég arra, hogy elutasítson, de én megtízszerezhetem, ha ön úgy akarja.

— Borzasztó ember ön, Felbéczy. Lehetetlen önnek most válaszolnom. Jenő azt mondá az este, hogy ön rossz ember; úgy látszik, nem volt igazam, midőn e szóért őt olyan nagyon megfenyítettem.

— Lehet, hogy nem volt igaza. Azonban azt is meg kell mondanom, hogy föltételeim közt van olyan is, mely a gyermekre vonatkozik. Ön bizonyosan tudja, hogy én Jákfalvynak halálos ellensége voltam. Az a gyermek szakasztott mása apjának. Én nem akarom és nem fogom őt házunknál látni soha. Érti asszonyom? Házunknál soha. Tehát ez is föltétel, mely elengedhetetlen.

A szép asszony felugrott és indulatosan felkiáltott:

— Nem, önnek neje nem leszek. Borzasztó ember.

Felbéczy Miklós nyugodtan fölkel ülőhelyéből s közel lépett a szép asszonyhoz.

— Asszonyom, ez a harag illik önhöz. Számítottam rá. De a harag nem lesz örökké tartó. Egy hónap mulva újra teszem tiszteletem. Remélem, a gyermek akkor már Pesten lesz az intézetben.

És azzal lehajolt a szép asszony kezéhez s megcsókolta azt. Felült kocsijába s nyugodtan elhajatott.

A szép asszony pedig bement hálószobájába. Keresztülment azon a szobán, melyben a kis Jenő aludt. Megállott ágya előtt, szemeiből kiesordult a köny s megcsókolta alvó gyermekét. Azután bement a háló-

szobába s azt mondá a szobalánynak, ki őt vetköztetni kezdé:

— Gyorsan, Vilma. El vagyok fáradva s aztán az a Felbéczy rettenetesen megharagított.

Pár percz múlva nyugodtan aludt, mintha nem történt volna semmi sem. Még csak nem is álmódott arról az egy hónapról, melyet számára Felbéczy Miklós kitűzött.

Pedig ez szomorú hónap volt. Ha tengeren a viharvert hajó eresztékei csikorognak, ha nyílás támad a bordák között, melyen szivárog be a tenger; ha a vihar sulya alatt kormánydeszka török, árboz alázuhan, legénység csüggedez s mentő hajó vagy biztos rév láthatatlan; minő kín facsarja össze a hajóparancsnok szívét. És ha nagy családi vagyon dől össze; ha pusztul és fogy minden, mi becses volt és erősen állott nemzedékről-nemzedékre; ha éhsóvár hitelezők serege jön, hogy intsen és fenyegeessen, becsüljön és válogasson s darabonkint hordja széjjel azt az épületet, melynek jólét a neve, mely örökbe maradt, hogy a gyermekekre örökbe szálljon; ha le kell mondani a fényüzésről, ha föl kell hagyni a kényelemmel, ha nem lehet tenni azt, ami czélszerű volna, ha közelget a nélkülözés: minő szemmel néz a jövő elé a családfő!

Felbéczy Miklós jól dolgozott és jól számított.

A szép asszony könnyelmű asszony volt.

Midőn a kitűzött hónap eltelt: a kis Jenő nem volt otthon apjának házában, anyjának oldalánál. Messze volt, Pesten volt az intézetben.

Midőn a kitűzött hónap letelt: Felbéczy Miklós meglátogatta a szép asszonyt.

És a szép asszony édes mosolylyal várta őt és puha, selyem, hófehér karját nyújtá neki, hogy a szobába bevezesse, süppedő pamlagra maga mellé leültesse s dobogó keblét előtte kitarja.

Még az napon, még abban az órában kitűzték az esküvő idejét. Pedig ezzel nem kellett már oly nagyon sietni. Hiszen feltörhették a boldogság kincses házát s rabolhattak onnan gyönyört ellenőrizhetlenül.

A kis Jenőre nem gondolt egyik sem.

Őt nem hozták haza esküvőre, sőt még csak nem is értesítették róla. Anyja, a holdog menyasszony, nem merte; Felbéczy, a boldog vőlegény nem akarta. A kis Jenőnek nem volt szabad tudni, hogy az ő apjának halálos ellensége mikor öleli át az ő édesanyját.

Csakhogy a kis Jenő nem volt már kis gyermek. Tizenhatéves volt már elszánt, mikor apjának emlékét s anyjának szeretetét kellett oltalmaznia. Baráti kéz értesíté az esküvő napjáról s ő elhatározta, hogy hazamegy és meggátolja azt.

Ostoba gyermek. Mintha Felbéczy keze el nem ért volna az intézet főnökéig.

A gyermek szomorú komolysággal kért az intézet főnökétől engedelmet arra, hogy hazamehessen. Az intézet főnöke hideg vérrel felelt:

— Nem engedhetem meg, Jákfalvy ur. Ősz van, hideg van, a hó is leeshetik, felelős vagyok önért. Előbb írnom kell haza engedélyért.

— De nekem mennem kell, ha meghalok is: mennem kell.

— Nem lehet.

A gyermek elhalványodott. Ajkai reszkettek. Fogait összeszorítá. Szemei csillogtak, de azokból a könnyet kiesordulni nem engedé. Megfordult és szobájába távozott.

Elhatározta, hogy megszökik. De eszébe jutott, hogy a hét vége felé jár, zsebpénze nincs. Visszament tehát a főnökhöz.

— Tanár ur, az Istenre kérem, adja ki ma heti pénzem.

A tanár ismét hideg vérrel felelt:

— Vasárnap a szokott időben megkapja ön pénzt Jákfalvy ur. Tudja, hogy a rendtelenséget nem tűröm.

A gyermek zokogásban tört ki s összekulesolt kézzel kérte a főnököt.

— Tanár ur, kedves tanár ur, tudja, hogy én sohasem vétettem senkinek, adjon nekem pénzt, a szívem megszakad.

A főnök tudta, mire kellene a pénz. Sejtette a szökési szándékot.

— Ön beteg, Jákfalvy ur, nagyon fel van izgatva; a szolgálta éjjel-nappal ön mellett fog lenni.

A gyermek megszűnt sirni. Daczosan megfordult, a főnökre bevágta az ajtót s eltávozott. De nyomban ment utána az intézeti szolgálta s bekísérte őt szobájába. Huszonnégyórát benmaradás lön dacznak büntetése.

Csütörtök volt. Az esküvőnek vasárnap kellett megtörténnie. Pesthez Rábamike messze van. Pénze nincs, éjjel-nappal mennie kell, hogy gyalogszerrel idejében otthon lehessen.

Veszteni való ideje nem volt. Intézeti társaitól összekéregtetett három forintot. Tudta, hogy Komáromtól Győrre egy forintot kell fizetni a vasuton. Egyebet nem tudott az egész utból s annak költségeiből. Ezzel a pénzzel s ezzel a tudománnyal kiszökött az intézetből.

De csak másnap délben, mikor a szolgálta ebédre ment. Hirtelen magára ölté felöltőjét s kisurrant az intézetből. Futott a Dunapartra.

Itt kérdezé, merre kell menni Komáromba. Mondák neki: Vác felé. Egyuttal utasíták, hol keressen vácsi kocsit.

Keresett és talált. Alkonyat felé indultak el, pénzecekéjének egyharmada kocsifuvarra ment, de este tíz órakor Vácra ért.

Sötét volt, mint a sirban. Rideg szél csapkodott, hideg őszi eső permetezett és a gyermek mégis jóéjszakát kívánt fuvarosának s tovább indult.

A fuvaros és neje összenéztek a folyosón a lámpafénynél. S a nő szólt:

— Menjen már kend az után a szegény gyermek után, hova menne az ilyen este?

A fuvaros utána ugrott.

— Héj, urfi, hová indul?

— Komáromba.

— A pokol fenekébe! Messze van az. Ebben a sötétben, szélben, esőben, még a városból se tud kimenni.

A gyermek ment tovább, mintha nem hallotta volna a szót.

— Jöjjön csak vissza, nálunk aludjék egyet, ha hajnalban indul el: tovább ér.

— Köszönöm bácsi, de nekem mennem kell.

A fuvaros nem szólt többet, karon fogta s bevitte a szobába.

— Adj neki, — szólt — valami meleg ételt, asszony, hiszen máris majd megveszi az isten hidegje.

A gyermek halvány volt, az igaz. Jó izüen költé el a szegényes ételt, de azért ülőhelyében elnyomta az álmot. A jó emberek padkára fektették, vánkost tettek feje alá s bundával betakarták.

Korán reggel utnak indult. Csak úgy gyalogszerrel. Nem volt megedzve a hosszú gyalogláshoz. Estére kelve alig tudta lábait fölemelni, talpát feltörte a szokatlan erőfeszítés, erőfogyottan, tántorogva ballagott tovább. Ruhája át volt ázva, teste-lelke át volt fázva, midőn Komáromba késő este megérkezett.

Oda vetődött a Dunapartra, a szigettel átellenben.

Keresett kocsmát, ahol magát meghuzhatná. Vendéglőbe nem mehetett. Utolsó forintját a vasutra tartogató. Anélkül haza nem érhetett volna. S azonkívül már alig volt néhány krajczárja.

Egy kocsmában még gyertya égett. Belépett oda. Egy asztal körül négy-öt tisztos polgár beszélgetett s idogált. Közel hozzájuk leült. Olyan jólesett fáradt testének a pihenés és a meleg szoba. Éhes is volt, de az éhség nem jutott eszébe a kimerültség miatt.

A beszélgető polgárok felváltva nézegették a gyermek nemes arcát s finom, urias, de átázott öltönyt. Egyik megsajnálta és megszólítja:

— Hová való, öcsém?

— Rábamikére.

— Honnan jön?

— Pestről.

A polgár elgondolkodott s aztán kérdező:

— Van éjjeli szállása?

A gyermek elpirult arra a gondolatra, hogy sem pénze, sem szállása. Büszke volt. Inkább meghalt volna, mint megvallja az igazságot.

— Igenis van, — felelé, — itt a közeli vendéglőben.

— No úgy jól van, szívesen adtam volna különben éjjeli szállást.

(Vége következik.)

Csendes világ.

Irta: E. Nagy Sándor.

Ah, itt megállok.

Nem tudom, micsoda érzés fogta el szívemet látásodon, te elhagyott havas temető! Oly nyugalmas, csendes itt minden! Ágaikat lecsüggesztő zuzmarás fáid, némán, mozdulatlanul álló hólepett sírkeresztjeid mennyi minden titkot látszanak mondani a tulvilág boldogságáról! Mennyi kihűlt szenvedély, mennyi tört lélek, hány sajtó kebel, hány sebzett szív pihen itt édesen védelmeik alatt!

Mily szép csendes világ!

Most vagy csak szép temető! most vagy csak igazán az, aminek neved is jelent!

A tél sokkal igazabb hozzád, mint a nyár! Nyáron egyik siron virág nyílik, a másikat kóró borítja, egyik mellett fényes márványkő-jel áll, másik mellett korhadt, kidőlt kereszt... Most mind egyforma hóval belepert fehér. Még inkább az elhagyottaknak látszik kedvezni. A kórot zuzmarájával — a legszebb virágokká változtatja át s ez amit nyáron csak csúfított, most a legszebben ékesít.

A nyüzsgő világ zaját is elüzi környékedről, csendes, kihalttá teszi a tájat. És ez is jobb így. Hiszen az igaz, hogy csak szép, ha kegyeletből felkeresi az ember elhaltjai nyugvóhelyét és kedvez emléküknél, de hány van ezek között hamis! hány teszi azt csak képmutatásból, hány csak a világ szemébe akar port hinteni, hogy emlegessék és hogy megmeneküljön oktalan megszólása elől.

Hány itt is csak vagyonának akar káprázatot szerezni azzal, hogy elhaltjának drága siremléket állít. Mehet-e ez jó áldozat számba? Igaz, hogy kivételnek lenni kell! Mert hány árva lehet, akinek igazán jólesik, ha édes szülője sírján kizokoghatja magát! De mégis inkább legyen távol tőled még az igaz kegyelet is, minthogy megfertőztessen a bűn! Az igaz kegyeletnek ugyanis elrejtve mélyen a szívben van valódi helye!

Már jóideje nem járhatott benned ember, mert utaidon nyomukat sehol sem látom. Kapud fölig kidőlvé, szintén hóval belepertten áll. Még a sánczaid szélében lévő lilium bokraid is

csendesek, a csiripelő verébesapat, — amely nyáron népesíti, most szintén távol van, még csak egy sem engedi látni magát. Bizonyosan ott kaparásznak a falu körül lévő szalma. kazlakban.

Rajtam kívül ugy látszik még csak te vagy itt élő lény, te árva varju itt ezek közül a lilium bokrok közül kiemelkedő magas topolyfa sudarában. — Mit búsulgatsz ott? Talán bizony te is a világ gyarlósága és a mulandóság felett gondolkodol? — Lehet, hogy veled is ezt sejteti ösztönöd.

— Kár, kár, kár!

— Hát mért rebtentél el, te bohó? — hiszen én a világerő sem tudtalak volna bántani. Mért riadtál el csupán nézésemtől, mikor oly szépen, olyan belső melegséggel néztem reád? Vagy te is azt tartod, hogy nem lehet bizni senkiben? Igazad lehet, Bizonyosan téged is megtanított már rá a tapasztalás, hogy a lét csak harc. És ha a lét harc, ugy rajtunk kívül minden más, ami szintén jogot követel — nem lehet egyéb ellenségnél. Azért van ez így, mert jogunk nem egyforma! az erősebbnek több joga van, mint a gyöngébbnek s ez szüli a végnélküli harcot.

De te mégis boldog lehetsz, mert repülni tudsz! Fölemelkedhetsz messze magasan a por fölé, ahol utad szabad, ahol nem korlátoz az irányban semmi határ, semmi gát!

Mennyivel szebb a te sorsod, mint a földben vájkáló pondróé?

Méret nincsenek nekem is szárnyaim!

Szinte irigykedve nézem repülésedet. Szemeim messze elkisérenek, míg csak a borus homály el nem fed azon a határon, ahol a vakító fehér hómező a borus ég sötétlő kékes szürkéjébe vész.

Most már csak magam maradok itt. Szívem zakatol. Egy sóhaj röppen el keblemből.

Méret is sóhajtottam Istenem? Nem tudnám megmondani, mit érzek, mit gondolok. Azt hinném: fáj a szívem... de nem! azt hinném légedetlenségig bánt... de nem! magamra akar nám talán erőszakolni, hogy megelégedett vagyok... de nem! Mit érzek hát!

Istenem! a Te titkod a szív belseje! Te tudod azt csak legjobban, mit érez, méret dobog! Olyan az, mint az érezolvasztó kohó, melyben vegyülve olvad az érez.

Ujra nézésedbe merülök, temető! Olyan jólesik látnom azt a nyugalmat, amely felettéd ellebeg. Te igazán a boldogság hazája vagy! Nem is létezhet az sehol másutt, mint ahol már megszűnik a bűn. Mégis hány botor ember van, aki a boldogságot a bűn világában akarja elérni s ennek hajhászásával tölti egész életét. És ez kegyes is mindenkire. Feltűnik mindenki előtt, mint a délibáb. Mint a délibáb a szomjas utazót, ugy csalogatja tovább-tovább az egész életen keresztül, míg nem ideér a te országodba, ahol végre valóvá változik.

Te vagy a határ! Itt lehull az álarc mindenkiről, melylyel a világba járt. Itt nincs rokon, aki álszivességgel hív, hogy máskor is látogasd meg s éppen akkor magában az ördöggel vitet, nincs vagyonodra éhes hízogó atyafi, koporsó mellett hamis könyeket hullató örökös, nincs testvér, aki egy cseppet sem bánná, ha elvesznél, csak hogy neki nagyobb örökség jusson, nincs nyomorult, aki gúnyt üzzön a nyomorultból, aki a szerencsétlent kinevesse, nincs irigy, akinek fáj, ha mást szerencsésnek lenni lát, nincs jóbarát, aki édes barátsággal vesz körül, míg valami czélját eléri általad, azután többé rád sem néz, nincs boszuálló, aki vesztetre tör, haragos, aki nem tud megengedni, nincs szemtelen pimasz, aki haszonért-, vagy nemtelen alattomos boszúból eladja a legjobb barátot, nincs undok talpnyaló, aki kegyért porig alázkodik, nincs hatalomra törekvő kis lélek, aki czélja eléréseért mindent, ami szent, áldozni kész, nincs önhitt, aki azt hiszi, hogy rajta kezdődik a világ, felfuvalkodott, aki a szegényebb sorsut lenézi, nincs dus fukar, aki csak azért nem barátkozik veled, mert fél, hogy vagyonát elkivánnád, nincs oktalan telhetetlen, aki magának akarná kaparni a fél-

világot, nincs hazug szerelmes, nincs kores házasfél, aki a hitvesi hűséget megszegje, nincs fajtalan, aki élvezekre vágy; nincs gaz, aki nem a hazát tekinti mindenekelőtt valónak, aki a saját javáért a haza javát lábbal tiporja; aki nem akar a polgári kötelességről tudni semmit s akinek nincs egyéb meggyőződése, mint élni! nincs gyatra böles, aki az Isten létezése felett okoskodjék.

De nini! — én talán el akarom sorolni az összes létező bűnöket? Most veszem csak észre, tengerbe meritettem egy kis kanalat? Tenger ez, melynek örökké zajló hullámai csak rajtad törnek meg, temető! te ennek összetörhetetlen, kimagasló kőszirtje vagy! Mintha ott azok között a sirkeresztek között lévő havas feszületről Üdvözítőnk kinszenvedő képe is intene, hogy itt van a megváltás!

Kivándorlók.

No de most már tovább megyek. Lelkemet, testemet mintha megerősítve érezném a további küzdelemre. Szívem már nem sajog, sebei megszüntek fájni, melyeket rajta az élet töviséi ejtettek s szinte érzem, mint kérgesedik.

Végignévezve alakomon: testem vézna, ruhám avult. Czipóm oldala kidőlvé, orra felkunkorodva. Nadrágom tarkállik a folttól, az alja csupa rojt. Kabátomnak mindkét ujjából — foszlányoktól körülítve — kinéz a könyököm. Fejemen fekete, zsiros szalmakalap, mely ellen csak az volna a panaszom, hogy nem engedi magát a hidegtől kicsipett fülemre huzni. De mindegy! Azért kifeszített kebellem, emelt homlokkal folytatom utam előre s nyugodtan, lelki békével türom el annak az úrnak lenéző semmibe sem vevő tekintetét, aki mellettem éppen most négy tüzes ló által vont könnyű szánon jó meleg farkasbundába burkolózva elrobog.

Lesz ez még másképp is, majd ott a te sánczaidon belül csendes világ, csendes világ!

MARINA.

Irta: L'AUTEUR.

Elvad Marina kosarat adott egyik udvarlójának. Ez mindaddig még nem ok arra, hogy valaki megütközzék, mindazáltal a városban egyébről sem beszéltek és a nagy többség elítélte a leány cselekedetét.

Talán nem is alap nélkül! Marina egész télen Balatony karjaiban tánczolta át a soupékat és az ő kezére támaszkodott a hosszú koresolya-szezon vidám délutánjain. Meghallgatta suttogásait és épp oly halkán válaszolt, elfogadta naponta a hófehér kaméliákat és viziteit, sőt engedelmet adott arra is, hogy irjon neki, ha egy dologgal túlterhelt napon nem látogathatta.

Rohamos léptekkel haladtak a kibontakozás felé, jöllehet a házasságról soha egyikük sem beszélt, de Balatonynak csakis ez volt terve és életcélja és — ha néha egy pillanatra erőt vett rajta a lángolás, forró kézszerítésben nyilvánult, amit Marina ugyanugy viszonozott — és ilyenkor bájos zavar uralta vonásait.

Mindez bizonynyal csakis az óhajtott viszonzszerelmem biztató jele lehet és Balatony egy pillanatig sem kételkedett azon, hogy a leány elutasíthatná, bár, mint önérzetes férfi, rendesen elpirult, valahányszor Marina ezekre menő hozományára gondolt és párhuzamba állította a saját szerény jövedelmével. Ügyvédi irodája nem volt az első egyike és nem is palotában nyíllott, mint a többié, akiknél a kapzsóság vágyától elcsitul a lelkiismeret szava. Egy kicsiny, kerttől övezett házban lakott, ahol a vadszőlő szerelmesen összefonódó indája csaknem elrejtette szerényen alkalmazott névtábláját, zajtalanul és feltűnés nélkül jártak hozzá bizalmi ügyeikkel az eszéhez folyamodók, de a hírnév messze került és ambíciója mindjobban lankadt.

És mégis házassági szándékát nem érdek, hanem becsületes igaz vonzalom sugallta. Marina gyermekkedélye üdítőleg hatott rá komoly elfoglaltsága után és óhajtvá vágyott arra a megszentelt együttlétre, amikor állandóan gyönyörködhetik édes közelében.

Különösen most volt elviselhetlen a leány távolléte, aki egy hétig nagynénje betegágyánál tartózkodott a fővárosban. Balatony ideges türelmetlenséggel várta haza, mert ez idő alatt érzelmei olyan önző módon jutottak felszínre, hogy komolyan elhatározta magát együttlétük első alkalmával ajánlatát megtenni.

A viszontlátás vágyó örömevel sietett fel a lépcsőcsarnok vörös szőnyegén, még távol volt ugyan az illemlátogatások órája, de az ő szerelmes szíve nem türt halasztást!

A szalonban Marina fogadta, rózsaszinselyemszövetű pongyolában állt a konzol előtt és zavartan igazított egy szalagesokron, azután vendégéhez fordult, gyenge pir futotta át sápadt arcát, a hangja fájdalomosan megrezzent, mikor üdvözölte és a tekintetét bátortalanul a szőnyegen jártatta. Annyi elfoglultság jellemezte különben örök pajzán modorát, hogy Balatony megdöbbenve, de kicsiny kezét szokásszerűen fogva tartva, csodálattal nézett a kedves arcba.

— Marina! — kérlelte szelíden. — Marina!... Lágyan simogatta a fehér, szép kezeket és ajkához emelte, mint rendesen, ha valamire kérte őt.

De a leány hirtelen elvonta jobbát és annyi bánattal nézett rá, hogy Balatony azonnal visszalépett. Marina különös ellenkezése meglepte, annyival is inkább, mert a leány bámulatos felindulása szokatlan volt előtte. Aztán ismét közeledett felé és nyugodt ünnepélyességgel mondá:

— Talán meglepte, hogy ilyenkor jöttem? De nem tehettem másképp! A szívem fellázadt a józan ész ellen, Marina! Én kéni jöttem alázatosan, én, a szegény koldus, a mindenkiben dúsgazdag leányhoz, emelje fel a tolakodót magához, vagy szálljon alá hozzá, de nyújtsa kezét az egész életre!

Hozzálépett, hogy karjaiba ölelhesse és megízlelje az első esők gyönyörét. Marina halkan kiáltott, amely úgy hangzott, mint egy halálraitelt kegyelmi esdeklése, aztán ráborult vállára és felhangzott kínosan elfojtott zokogása. Így álltak néhány pillanatig mozdulatlanul, míg végre a leány erőszakosan kibontakozott az édes karokból és könyörgőleg összetette a kezét.

— Hagyjon el! — esdeklött kétségbeesve, — hogy erőm legyen ígéretem teljesítéséhez.

És mikor Balatony kérdőleg nézett rá, Marina egy aranyozott oldalasztalra mutatott, amelyen ideges kezekről feltépett levél hevert — arczéppel borítva.

A férfi kezébevette, hogy az óhajtott magyarázatot megtalálja. Amint rápillantott, a pármai ibolya erős illatát érezte körötte a levegőben, egy kiáltozó papagáj kellemetlen egyhangu fecsegését hallucinálta és halk csattanását titkos, szerelmes esőkoknak. Ah! mikor volt az! Felismerte e bátor tekintetű katonatisztet, akinek öszülő szép feje oly előnyösen tüntette fel férfias vonásait, össze is tegeződtek valamikor régen s habár az elragadó évek különös maszkot erőltetnek az emberre, Balatony keserű gúnnyal irigyelte tőle, hogy hozzá még a természet is kegyesebb volt, növelvén érdekességét a fehérbejátszó körszakállal, amit oly bódítóan ismertek az asszonyok!

Egy vonása sem változott, annyi nyugalommal helyezte vissza a képet. Körülbelül tisztában volt a helyzettel és mégis kételkedett ébrenlétében, újra ránézett a fotográfia fényes lapjára, aztán lehajolt egészen közel, néhány elrejtett betű kaczer táncot lejtett szeme előtt, azokat nézte, mignem megkáprázott tőlük.

— Marinának! — szerető jegyese... — olvasta alig hallhatólag, az ajka megrándult, aztán cynikusan elmosolyodott, nem volt színész, hogy szcenákat rögtönözzen és hütlenséggel, csapodár könnyelműséggel vádoljon egy játszi leányt. Ő csak mosolyogni tudott ezen, de mennyi benső kinnal! Egyetlen szemrehányó szóval sem illette társnőjét, aki teljesen megtörve, bocsánatkérő tekintettel állt előtte, szép volt, nagyon szép! A könyvek még nem száradtak fel pilláin, kebléből még feltört egy-egy elhaló fuldoklás, de Balatony idegenkedve fordult el tőle.

— Bocsásson meg! — mondta, — ezt a kudarcot megérdemltem vakmerő kérelmemért — és ne sirjon!... — tette hozzá komoly figyelemzetéssel, mert vőlegényének bizonynyal nem hizelegne, ha okát tudná, engem pedig meg nem engesztel vele!...

Kiment az előszobáig, aztán újra visszatért, hogy valamit megkérdezzen. — Marina még mindig ott állt, ahol elhagyta, oly mozdulatlanul, mintha megdermedt volna a diszes napkeleti növények között. Beteges halványosság fosztotta meg üde életszínétől, fáradt volt a mozdulat, melylyel megtámaszkodott a kerevet faragottművü támlányán és annyira erőtlén, hogy Balatony szájalommal vizsgálta őt.

— Marina! — gyorsan kijavította a bizalmas megszólítást, kisasszony! Engedje tudnom legalább azt, hogy távolléte csupán ürügy volt bizalmam kijátszására, amelyben Raimund öntudatlanul működött közre...

A leány ijedt csodálattal nézett reá könnyelt szemével.

— Ön ismeri őt? — kérte szorongva. Ah, mily

szánandó gyávasággal remegett a hang, mely máskor fölötte állt a mennyei szeráfok égi dalának!

— Ismerem! — mormolta kelletlenül és csak szigorú lovagias jelleme akadályozta meg abban, hogy többet nem mondott, hogy elhallgatta mindazt, ami emlékezetével enyelgett e pillanatban a régi pajtás novellaszerű kalandjait, amelyek közül egyetlenegy is visszavezette volna karjaiba e megszárdult gyermeket.

De Balatony halálos megvetést érzett iránta, amiért ily szívtelen kegyetlenséggel eltaszította magától, nem óhajtotta többé azt, a mi kedvencz ábrándja volt valaha, hogy magáénak mondhasse e szívet, mit sajnos, oly hamar megmérgezett az irigyeltetés hiú vágya!

Csak otthon érzi, hogy a lég dermesztően fagyos és a természet bohó tréfát üzött vele egyetlen hideg szellőfuvalomtól meghervasztván reményeinek összes nyíló virágait. Szinte mosolyogva zárja el a kicsiny

Kivándorló.

ezüsttel vert revolvert, pedig csupán asztaldisznek tekintette eddig, azonban most fél tőle. A kicsiny rejtélyes csőből örök megnyugvás int feléje, pillanatnyi fájdalomért néma elmulást ígér cserébe, a csalódás halálvágya kísérti... és ekkor lassan ajtót nyit az ingerkedő Végzet egy küldöncze: siránkozó, bánatos öreg asszony, aki a vejét perelné egynéhány „garas” miatt.

Balatony meghallgatja őt és mikor hosszú panasza után szünetel, akkor veszi észre, hogy egyetlen szavára sem emlékszik. Később már nem is csodálkozik hasonló eseten, bár aggodalommal gondol e tünetekre, ilyenkor sétára indul, hogy az üde levegő orvosolja jótékony hatásával.

A korzó tolongó szépségei között találkozik Marinával, aki büszkén mutatja be a világnak hódító jegyesét, csak akkor vett hatalmat szép vonásain a zavar pirja, midőn Balatony üdvözölte. Lassan fejet hajtott, ebben a mozdulatban több volt az alázat, mint a

diadal, aztán elfordult, — de a főhadnagy hirtelen megállt.

— Ha nem csalódom, ez Balatony Tedó! — szólt, miközben tekintetéből a visszaemlékezés derengő fénye biztató sugarat vetett az ifjura, kinyújtott jobb-jával megrázta férfiasan annak kezét és örömtelt mosolylyal fordult Marinához.

— Nézze, édes! Mily váratlan találkozásban részesít a sors szeszélye. — Tedó, akivel önnek baráti kezét kell szorítania, — egyike volt leghűbb pajtásaimnak a régmúltban, akitől egyizben örökre búcsút vettem. Emlékszel, czimbora? Nagylelkűen tért engedél Bianca udvarában, pedig te voltál a kegyelt! Marina! Maga elkomolyodik? Semmi félreértés gyermek! A mult összes emlékeit apró lábaihoz helyezem, hogy eltíporja őket! . . .

Kivándorlók.

Könnyed mosolylyal fonta vissza a leány kezét saját karjába, úgy felelt Balatonyinak:

— Amint óhajtod, öreg! Elfoglaltságod szorgalmad dicsér, hát nem tartóztatlak, de estére a szállodában okvetlenül találkozunk!

A pezsgő érintetlenül állt előttük, Balatony mindannyiszor visszatolta poharát, midőn barátja eléje nyújtá.

— Tehát vegyünk még egyszer örök búcsút, — mondta a főhadnagy. — Marina nyugtalan lelkiismerettel bevallotta nekem a multat és ebből következőleg visszatérek Biancához, most kvittek vagyunk!

Balatony erélyesen megrázta fejét, az indulattól lángbaborult arczezal felállt és úgy nézett barátja szeme közé.

— Nem, Raimund, nem vagyunk kvittek! Uri em-

berek ilyen adósságot nem szoktak visszafizetni. Ajánlatodat megbocsátom és kívánom, hogy légy boldog helyettem is!

. . . Marina ezen az éjszakán két fényes üstökös-ről álmodott, melyek találkoztak a ragyogó égbolton, de nem ütköztek össze, hanem „megvilágítva“ egymást, tovább haladtak ellenkező irányban. A leány reszketve követte tekintetével őket, egyszerre eltűntek örökre és sötét lett utánuk minden! . . .

A mi bakterünk.

Irta: Rózsa Mátyás.

Kemény fejre, csengő hangra és aczélos lábakra senkinek sincs oly nagy szüksége, mint éppen az éjjeli bakternek. Mestersége hozza magával.

Ha jól emlékszem, Kancsal Daninak hívták egyik bakterünket. Feje olyan kemény volt, hogy hat vörösvári legény fokosai kicsorbultak rajta a bucsu napján, neki nem lett semmi baja, csak kissé elájult; lábai olyanok voltak, mint egy-egy czölöpverő súlyok. Elefántot fölruhatott vón velük.

Ami pedig a hangját illeti, az csöngő volt, de olyan vékony, hogy tübe lehetett volna fűzni. Nem is csufoltuk másnak, mint „kisasszonyhangu bakter“-nak, amiért aztán ő nagyon haragudott.

. . . A kisasszony hangu bakter egy szeptemberi éjszakán Marcsi bátyám ablakja alatt visitotta el az éjjelután egyet. Marcsi bátyám mérgesen ugrott ki az ágyából s rákiáltott a czinczögóra: „Hé kisasszony! nem illik ám éjjelután magányosan künnt csatangolni!“

Kancsal Dani sehogyse tudta elfelejteni ezt a kisasszonytréfát s azzal bosszulta meg magát, hogy attól a naptól fogva minden egyes órát Marcsi bátyám udvarán visitott el, jó hozsuzura nyujtva az egyes verssorokat. Vele muzsikált az egész ház menaszéria. A kutyák vonítottak, a gunárok gágogtak, a csikók nyeríteni, a borjak bögni kezdtek, a háztetőről pedig rémesen huhogott le a kuvikmadár. Marcsi bátyámat oda bent a gutaütés kerülgette.

Körülbelül nyolcz napon át ismétlődött ez a pokoli hangverseny, mire Marcsi bátyám is készen lett ördögi tervével.

Borus éjszaka volt. Marcsi bátyám az ablak alá helyeztet egy óriási vidravasat, hogy a bakter szépen beleléphessen, mikor majd az éjfelet czinczögja.

— Tizenke . . . kezdé zöngeni Dani báesi, de hirtelen tor-kán akadt a szó, mert a vidravas összecsispte a ballábát. De hogy legalább a numerus ne maradjon benne, dárdájával ütögette ki mind a tizenkettőt a kapufélre. Mire kifogyott a numerusból, kifogyott egyszersmind a dárdából is, mert a hosszú nyél ezer darabra töredezett széjjel.

Amint kissé kifujta magát a bakter, nekiesett Marcsi bátyám ajtajának s döngötte azt a dárda maradékkal. De a tölgyfa ajtó úgy látszik, szilárdabb volt, mint a dárdamaradék, mert nem akart kinyilni. Marcsi bátyám pedig nem eresztette be a haragos Dánielt.

Erre a bakter egyet gondolt, s hogy mégis a családban önthesse ki epéjét, azon vidravasas lábbal rontott be hozzám. Ugy csöngött-pöngött a csizmája, mint egy svadron lovaskatonáé.

A sarkantyupöngésre fölriadtam álmomból. Örmester ur — ordítám — nincsenek nálunk kvártélyos huszárok! (Éppen nagygyakorlatok ideje volt, s azt hittem félálomban, hogy az inspekeziós sarzsi tévedt be hozzám a szakaszt vizitálni.) Ekkor azonban felismertem Daninkat. Megkérdeztem, hogy mi a baja?

— Beleléptem a vidravasba!

— Hát mondtam én, hogy belelépjen? . . . Egyébiránt fogadja részvéteimet!

Öngyilkos vadász.

— Nem fogadom el, tartsa meg magának! Adjon inkább kárpótlást a ballábamért!

Felszólítottam Dani bácsit, hogy vegye le a sarkantyúját. Maga nem bírta. Négykézre dolgoztunk, mire sikerült ballábát a vidravasból kihámozni.

Azután belediktáltam vagy három kupicza törkölyt. Ezzel, hálálkodva eltávozott, de a sarkantyúját otthagya a szobám közepén, hogy hadd lépjek bele én is! De én föltettem magamban hogy azért se lépek bele. Fogtam a vidravasat s oda hajítottam a háziasszony ajtaja elé. Lépj bele te, nyelves vén boszorkány! . .

Október egyik éjszakáján pinkafői német gazdák hajtottak a felsőőri korecsma elé. Forduljunk be egy kicsinyég, — mondák a németek — már ugyanis ez az utolsó stánciónk! Kancsal Dani éppen a csárda körül kiáltotta az éjfélt. Kifogta lovait a két német, aztán oda szólították a baktert, egyikök bort, a másik sört lehelt az arezába, megezírógatták szépen s megkérték, hogy vigyázzon addig a lovaikra, míg ők a korecsmába kissé betérnek. Majd küldenek ki számára néhány iteze bort.

Könnnyü a békát vízbe ugratni! Dani bácsi is beleugrott s hamarosan legyömösölte a kiküldött három itezét. De a három iteze is legyömösölte Dani bácsit, úgy, hogy lábai ingadozni kezdtek, s hogy egyenes álltában el ne pottyanjon, fölmászott a kocsikas hátsórészébe, hova azokat a borjukat szokás fektetni, mik a szombathelyi vásáron kerülnek eladásra. A szénába dugdosott petroleumos kannák, Apolló-szappanok s kulimászos bödönök udvariassan szorítottak helyet Dánielnek. Mindjárt észrevették, hogy most az egyszer nem vásári borju vetődött a társaságukba.

E közben kijött a korecsmából a két német. Kedélyes beszélgetésbe voltak elmerülve, úgy, hogy észre sem vették valjon Kancsal Dani virrasztja-e még a lovakat vagy sem? Aztán kocsiba fogtak, s utnak indultak Pinkafőre, magukkal vivén Danit: a baktert is.

A hold, az égnek bús királya, ezüstösönakán járta az éjszaka tengerét. Lefelé hajlott már a Gönczöl-szekerének rudja, körülötte villogott, sziporkázott a milliányi szentjánosbogár. Itt-ott cikázva hullott le a magasból egy-egy aranybogár, nesztelenül, zümmögése nem hallatszott a felsőőri csárdáig. — Amint egy-egy ilyen lefutó csillag sárgavörös esikot rajzol az égre, azt hitték a németek, hogy villámlik. Iparkodjunk haza — mondák — ne hogy utközben érjen bennünket a zivatar!

Hajnalt kukorékoltak a pinkafői kakasok. Kancsal Dani fölébredt, s sorba csókolta a petroleumoskannákat és Apolló szappanokat, kezét szorított a kulimászos bödönökkel s tőlük ekként búcsút véve, odahagyta a vegyes kompániát. Egyszerre csak eszébe jutott, hogy hohó! már ideje volna „éjféltán kettőt“ kikurjantani.

Rezgően fujta, kenetteljes lassusággal nyujtván el a vers végső szavait, mint egy kálomista pap a halotti éneket.

A pinkafői bakter éppen ott ödöngött a temető alján. Amint meghallotta az idegen kiáltást, lóhalálban szaladt a faluba. Ki merészel itt csufolódni?

— Was wüll Er tenn ta? — ripakodott Kancsal Danira a német.

— Tentát akar kend? Elhigyje, hogy nem hordok magamnál éjszakának idején!

Erre a német nekiesett Dani bácsinak s fojtogatni kezdte, úgy hogy a szemei kidüledtek.

Kancsal Dani egyszerre kijózanodott s csak most vette észre, hogy nem az ő falujában jár. Szégyenkezve sompolygott ki a faluból s elbujdosott az erdőbe. Nem mert hazamenni, attól tartván, hogy otthon majd irgalmatlanul kicsufolják.

A község elüljárósága pedig öt forint jutalmat ígért a becsületes megtalálónak, ki Kancsal Danit majd a faluba visszahozza. Mert bakter nélkül nem lehet el a község.

Végre tizenhatodnap megkerült a bakter, ágról szakadtan összerongyolt ruhában. Haja, szakállá, körmei úgy ki voltak növe

mint egy művésznek; azonfelül az emberi beszédet is tökéletesen elfelejtette. Ugy kellett őt újra megtanítani a bakteri versekre.

Egy hét alatt Dániel megint ki volt abriktozva éjjeli őrnök, s megkezdhette működését. Csakhogy az órákat ezután már szájkosár alul kiáltotta, melyet a községi bíró tulajdon kezével lakatolt Danira, nehogy máskor is igyék a németek borából.

GYŰLÖLŐ SZERELEM.

Regény egy kötetben

Irta: Szigeti J. József.

(6. közlemény.)

— Nem volt bűn, nem volt nemtelen, de ember-telen . . .

— Emberi volt, mert emberi gyengeségből eredt, emberi jogok szóltak mellette, emberi törvények védelmezték! . . . Régi volt, mély volt, igazi volt, kitörölhetetlen a szívből. . . És azt akarja, hogy ezért most kettő legyen az áldozat? . . . Kettő szenved máris és fájdalomukból rész jut a szülőknék.

Gúnyosan mosolyog Biró Károly.

— Nálunk nem elég vigság, mulatás, jókedv van? Többet akarnak? Nem látják ennyiből is, hogy fiamnak nemcsak szíve, hanem esze is van? Apjára üt.

— Azt hiszi tehát, hogy neki is élvezet másnak a szívét megtörni? Csalódik; önzéséről nem látja, amit mindenki tud, hogy fia búba öli keservét és míg a cigány fülébe húzza, míg az elvadult érzelmek tombolnak, szíve vérzik el.

— Ne féltse őt, ha én nem féltém. Ki ne örüljön, hogy már diadalmaskodott. Nem mehet jó hírrel haza, mert a fiam, míg én élek, nem kerül há'óba. Ám ha igaz, hogy Endre jókedve mögött szíve vérzik el, még azt sem fogom megakadályozni. Hadd vérezzen az a szív, mely azért dobog, akit gyűlölni akar. . . De nem fog elvérezni az a szív. . . Az oly ifju, aki szerelme mámorában is le tudja magát szakítani a pihegő lánykebelről, nem szeretett halálosan. Érzéki volt a szerelme, melyből könnyü a kigyógyulás.

Röstelkedve, lesütött szemekkel állott Keresztes nyílt ellensége előtt. Lesütött szeméit azonban csakhamar önérzetes tekintettel emelte fel. Vége volt engedékeny gyengeségének. Sápadt arcza szigorúságot öltött, ám azért nem dühöngött, hanem nyugalommal beszélt.

— Harmadszor szégyenitettem meg, harmadszor türtem ezt el az apai szív gyengesége miatt. Többször nem türöm! Isten segítsen bennünket!

Uj érzelmek.

Jolán a kertben egy padon ült és olvasott.

Lombos fák sátorát képeztek feje fölött és felfogták a napsugarat, mely szürkén csillámlott a sötét leveleken. Gyenge szél lengette a fák ágait és friss, hűvös levegőt szórt szét az illatos kis kertben.

Jolán könnyü háziruhájában szinte fázott, de a hűvös jót tett neki, mert égett a feje, gondolatai sötétek, kuszáltak voltak. Alig értette, hogy mit olvas. A magány ránehezedett, szomorúsággal töltötte el és bármint igyekezett, nem tudta azt leküzdeni, nem tudta a szórakoztató olvasás sem nyugalomát meghozni.

Szinte örült, mikor anyja hangját hallotta, mikor nem volt már egyedül.

Fölállt, hogy elébe menjen, de amint föltekintett, zavartan ült vissza helyére. Anyja, Nemes Imre báró társaságában közeledett felé.

Amint a bárót meglátta, valami hirtelen gondolat kapta meg. Ha te úgy, én is úgy! Daczra dacz. Endre dorbézol, mulat szerelme romjai fölött, ő meg e romokba új magot hint, hogy kikeljen belőle, ha nem is új szerelem, hanem a feledés, a megnyugvás. Hamarosan ezeket gondolta, és mire a báró odaért hozzá, már kész volt a tervével. Feltűnő szívéllyességgel fogadta.

A bárónak nem kerülte ez ki figyelmét.

— Boldog vagyok, kisasszony, hogy szokatlan nyájas arczát láthatom. Engedje meg ebből azt következtetnem, hogy most nem vagyok terhére.

— Ellenkezőleg. Unatkozom, és ha ön unalmam elűzésére vállalkoznék, csak hálás lennék érte.

— A báró ebből érthetett, de még inkább a csodálkozó anya.

— A báró ur bizonyosan kapva kap az alkalmon — mondá reménytől ragyogó arczezal. Különcz ember — mint hallom, — aki örömet leli abban, ha a nők szomorú arczára mosolyt csalhat.

— Hátha nem jól tudod, anyám? Hátha a báró úrnak áldozat lesz a társaságom?

— Akkor majd megszökik tőled. De téves volna hiedelmem, azt kétlem, mert az őszinte, egyenes embert könnyű megismerni, leányom.

A báró meghajtotta magát.

— Köszönöm asszonyom ezt a dícséretet rejtő nyilatkozatot. S hogy állítását kétségbevonhatlanul bizonyítsam, megjegyzem, hogy olyan vagyok, amilyennek nagysád hisz, de nem olyan is, aminőnek lát: korhely, semmittevő. Szeretem a munkát, gyűlölöm a czél nélküli életet. Óscim nem hagyta mást rám, mint a nevemmel járó büszkeséget, mely engem munkára serkent, hogy azt ne kelljen a haszontalan élet miatt elveszitenem. Ide pihenni jöttem és nem kitombolni magamat. De van egy gyengém, vagy talán erényem, melyre ön, asszonyom, rámutatott: szánom a szomorú embereket és örömet érzek, ha azokat felvidíthatom. Ez juttatott engem a borosasztalhoz, ahol barátomnak segitettem búbánatát felejtetni. Meguntam a szerepet és megijedve magamtól, ha megengedi, Jolán kisasszonyhoz menekülök.

Keresztesné mosolygott, Jolán pedig lesütött szemekkel állt előtte. Halvány arcza rózsaszínű lett, amint piezi ajkai halkán suttozták:

Arra azonban el kell készülnie, hogy társaságomban végtelenül fog unatkozni, ámbár azon leszek, hogy a szomorúságba szinte beleszokott arczomra derűt erőltessek.

— Mily kár lesz a mesterkéletlenségért és természetességért, mely a női bájt csak emeli.

— Azt mégsem tehetem, hogy ezért szórakozott, szomorú és unalmas legyek, mint voltam eddig. Nem akarok ilyennek maradni. Élni, élvezni és örülni óhajtok és ha elfog mégis néha a szomorúság, a mamát hívom, hogy megverjen, ha ez sem használ, önt szólítom, hogy eszembe juttassa, mit ígertem, mit fogadtam.

Én pedig, ha megengedik, hívás nélkül is megjelenek sokszor, de nem annyiszor mégsem, ahányszor annak szükségét érzem.

Mikor a báró eltávozott, Keresztesné el nem rejtette örömmel ölelte keblére Jolánt. Sirt és nevetett egyszerre, amint mondta:

— Így, így gyermekem! Felejts! Akarj felejtetni! Méltatlan volt hozzád... Légy te okos! Ne emésszed magad egy bohó ábránd miatt... Az volt lányom,

mert akit csak látásból szeretünk meg, csak ábrándkép... amit első szerelemnek neveznek, csak ábránd s nem mindig lesz belőle szerelem.

A leány sóhajtott és élénken szólt:

— S ha az lesz is, a méltatlanság, csalódás megöli... És csak nem hal mindig vele a szív!

Az anya válaszolni akart; gyógyítani a már gyógyulni akaró leányt, de férje jövele megzavarta ebben. Keresztes szelid, jóságos arcza ki volt kelve színéből, de ő azért mosolyogni igyekezett. Ijesztő volt ez az erőltetett mosoly a szokatlanul szikrázó szemeknek. Ijedten kérdezte felesége:

— Mi a bajod? Mi történt veled?

— Semmi; szót sem érdemel. Majd máskor megmondom. Most én kérdezek. Nemest láttam innen távozni. Mit kerestett itt a báró?

— Talán kifogásod van ellene? Én nem hívtam... Magától jött... Biró Endre nem tarthatta tovább viszsza... Utána jön még talán más is... Nem gondold kicsoda?

Jolán ajkán, míg anyja beszét futó mosoly játszódtott. Zavartan, de csintalanul, vállvonogatva egészítette ki anyja kérdését, mintha annak utolsó, előtte érthetetlen szavait nem hallotta volna.

— Talán megtiltod papuska, hogy vele találkozzam? El akarsz rejtegetni minden férfiszem elől? Apácát csinálni belőlem?

Szomorúan tette utána:

— Nem, papuska, ezt nem akarhatod! Jól ismerlek, leányodat te nem kényszeríted magányra, hol gondolatok visszabolyonganak a multba... megújul a tiltott érzés, nem szűnik a fájdalom soha...

Megsimogatta atyja arczát és aztán őt megölelve, kérdezte:

— Nemde, nem haragszol, édes, jó, aranyos papa?

Keresztes csak nézte a rajta csüggő, még szomorúságában is pajkos leányarczot; felindultsága ennek látásától lecsillapodott, arczán az öröm derengett.

— Te vagy az, gyermekem? Te, Jolánom?

— Én papa... én?

Keresztes összetette kezét, tekintetét fölfelé irányozta és halkán, mintha imádkozna, szólt:

— Hála neked, te hatalmas, te igazságos Isten!

Aztán ismételte:

— Igazán te vagy az, Jolán? ... Nem haragszom. Az örömtől szinte kicsordul a könnyem...

Homlokoncsókoltaleányát és fölfelé nézve, suttozta:

— Hála neked érte, én Istenem!

A hangverseny.

Csendes nyári este.

A holdvilág a sűrű falombok között bujkált és sötétségben hagyta volna a vendéglő parkjának asztalait, ha az üvegkorongok alatt pislogó gyertyák is nem segítenek neki világítani.

Biró ügyvéd lehorgasztott fejjel ül. Fia egy lányka mellett, aki most nagyobbbrészt közelében van s az neki, ami Jolánnak a báró. — Bodony Etel felejtetni akar, mint Nemes Imre.

Endre vig óhajt lenni, mint Jolán, de nem megy sehogysem, különösen mikor a bankár átpislog a másik asztalhoz boszusan, féltékenyen.

Bodony Etel előbb minden női fegyvert elővesz, hogy Endrét felvidítsa, de a czéltalan kísérlet után szóttalan lesz.

Endre szive elszorult, megrepedni készült. Fáj neki s mégis elszakította magától azt a lányt. Most kétszeresen fáj neki, hogy már másik kettő is szívesen

borulna a lány lábaihoz. A féltékenység is belopózott a reménytelen szerelemtől ugyis eléggé megkínzott szívébe. Lelki küzdelme és szomorúsága lehangolta a társaságot; a rossz hangulat mindig ragadós.

A másik asztalnál verőfényesebb kép. Jolán és a báró összesugnak, nevetnek. A poéta Galambosnéval ábrándozik, Rózsáné pedig a báróra néz epedve, míg Radóné férjével turbékol. Az élesszáju Szemzóné megszólal:

— Mindenkinnek van párja, csak nekem nincsen. Az én uram és a nem én uram engem árvaságban hagynak.

Rózsáné sóhajtozva:

— Oh, én is árva vagyok!

Szemzóné rávágja:

— Önnek kedvesem pótolja párját a holdvilág meg meg... Szájára ütött. — Ne szólj szám, nem fáj fejem!

Keresztes mosolyogva szól Szemzónéhez:

— Nem kellene kétszer mondania és én önnel, szép asszony, megosztanám az árvaságot.

Keresztesné tréfásan:

— De ennél a mulatságnál én muzsikálnék.

A kert helyiségben rögtönzött pódiumon megjelent a színművész és a balatonvidéki vándorénekes. Kőmives Imre a Balaton vidékének szülötte és különlegessége. Olyan Hazafi Veray János-féle nemesített kiadás azon különbséggel, hogy ez nem járja be széles Magyarországot, hanem a Balaton mellett marad, ott vándorol helységről helyzégre, felállítja hamarosan sátorfáját és énekel, monologokat szaval, míg annyit összekuporgat, melyből megél a szomszéd helységig. Annál érdekesebb a vándorénekes, mert mesterségét örökölte. Öregék állítása szerint már apja is e minőségben boldogította a Balaton mellett lévő apró-cseprő helységeket, sőt benézett néha még Füredre is.

(Folytatása következik.)

Csak szenvedés volt...

Csak szenvedés volt amit éltem,
Csak szenvedés lesz tudom, érzem,
Ezentul is az élet;
Egyik vészből a más veszélybe,
Üldöz engem a sors szeszélye,
Nem érek soha révet!
Igy mulik el az ifjuságom,
És én meghalni mégse vágyom.

Óh, szép nekem, óh szép az élet,
Bár száz epesztő gondja éget
A jövőnek s a múltak;
De amíg ép a szív s a lélek,
A vészszel bátran szembe nézek,
Nem tudsz megölni, — bánat!
Leküzdök minden ellenséget,
Amit utamba küld a végzet!

És hogyha majd a lelkem álma
Valamikor valóra válna:
— Még van remény szívémben, —
Feledni tudná mind a lelkem
A szenvedést, mit elviseltem,
S az életem boldog lenne!
Hiszen te benned, szép leánykám,
A mennyországot feltalálnám!

Bokor György.

Apróságok.

Problema.

— Mit gondolsz Muki, miért nincs a zsidónak Jézusa?
— Mert van neki elég — Krisztusa.

Engedmény.

— Kisasszony, melyik csillagot hozzam le az égről s tegyem ide a lábához? ...
— Ne olyan magasan, sokkal könnyebben szerezhethet nekem egy brilliános ékszert.

Irodalom.

„Bérczek között“ című verskötetem február elején fog a könyvpiacon megjelenni. Miután erre az időre a nyomtatandó példányok száma felől okvetlenül tájékozást kell szereznem, ez uton is felhívom mindazokat, akik a könyvemre gyűjtőleveket kaptak, hogy azokat február 10-ig címemre visszaküldeni sziveskedjenek. Ugyancsak alábbi címre küldendők az előfizetési pénzek is. Fűzött példány 2 korona. Tisztelettel: *H. Szántó István* Émke tanító Magyar-Nagy-Somboron.

Uj könyvészeti munka. A magyar könyvkereskedők egyesülete még a múlt év tavaszán elhatározta, hogy kiadja a kiadásban már korábban megjelent 1860—1875. és 1876—1885. „Magyar könyvészet“ folytatásaként az 1886—1900. években megjelent magyar könyvek kimutatását, és a munka szerkesztésével Petrik Gézátt bízta meg, akinek régebbi könyvészeti művei már évek óta közkézen forognak. Az egyesületnek ezt a határozatát nem lehet eléggé méltányolni, mert jól tudjuk, hogy nálunk az ilyen munkának még sokkal kisebb a vevőköre, semhogy magánkiadó vállalkoznék a nyereséget nem ígérő könyv kiadására. E mellett nagyfotosságu az egyesületnek ez a vállalkozása azért, mert mint egyleti kiadvány, hivatalos jellegű lesz és mint ilyen, minden tekintetben megbízható. Petrik most fölkéri az összes magyar írókat, különösen pedig azokat, akik munkáikat saját költségükön adták ki, hogy sziveskedjenek vele (Budapest, II., Zárda-utca 59.) az 1883—1900. években megjelent műveiknek pontos címét — jelezve a terjedelmet (oldalszám), évszámot, megjelenési helyet és nyomdát, valamint a könyv bolti árát — az ügy fontossága érdekében mentül előbb közölni, hogy így az esetleges hiányokat még pótolhassa. A munka még ez év folyamán sajtó alá kerül.

Az állatok világa. Brehm Alfréd világhírű munkájának magyar fordításából most jelent meg a 11-ik füzet, mely a denevérekkel foglalkozik bőven s ez érdekes borszárnnyu állatokat az ugynevezett vampirokkal együtt szép képekben is bemutatja. Ugyan e füzetben kezdődik a ragadozók s köztük elsősorban a macskafélék ismertetése. A sort megnyitja a tigris. A Légrády Testvérek kiadásában megjelenő nagybecsű munka (mely összesen 1800 képet s 80 fekete és 100 színes műmellékletet fog hozni), füzetenként 80 fillérjével kapható minden könyvkereskedésben; előfizetni Légrády Testvéreknél lehet (Budapest, V., Váci-körút 78.), negyedévre (12 füzet) 9 korona 60 fillérrel.

A dicsérettel jutalmazottak névsora jövő számban.

A SZERKESZTŐ POSTÁJA.

R. G. T. Nemesak a tüzoltóbál nem sikertült, de az arról írott tárcza sem. — **R. T.** Tessék beküldeni a koronát. — **Czauner Erzsike.** Sorra kerül. — **E. Fernet T.** Itt vannak. — **K. K.** Eger. Itt van. Nagyon hosszú nem kérünk. — **E. N. S.** Jönni fog. — **Kánya.** Jó. Jön. — **Az „Élet és halál vitája“.** (H. S.) Kötő az eszme, de gyenge a megoldás. — **Vándor madár.** Kissé gyenge nekünk, de bizton számítunk önét még jobbra is. Csak kitartás! — **Nagyvárady M.** Örvendünk felépülésének. — **László Elek.** Nálunk kézírata nincs. Tessék a régi szerkesztőséghez fordulni érte. Mi 97-ben küldött kéziratért felelősek nem lehetünk. — **Rusznay V.** A rejtvények elég jók, de igen sok van előtte. — **4048. előfizető.** (S-r V-r.) A jóindulatot köszönjük, de szép terve a mai pénzügyi viszonyok között megvalósíthatlan.

EUROPA, irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, VI., Ó-utca 12.